Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 51 | Gorica - 18. decembra 1952 - Trst | Izhaja vsak četrtek

Ali je to življenje?

Dobrina, na kateri človek najbolj visi, za katero se najbolj boji in trepeta, je njegovo življenje. Da si človek ohrani življenje, žrtvuje ne samo denar in premoženje, ampak dostikrat tudi svojo čast. pripravljen je celo prenašati do konca svojih dni najhujše poniževanje in trpljenje. Milijoni ljudi, ki zadostujejo človeški pravici po zaporih, ali ki po nedolžnem umirajo po komunističnih ječah in koncentracijskih taboriščih in ki bi lahko s prostovoljno smrtjo napravili konec svojemu trpljenju, nam dokazujejo, da je življenje ne samo za vernega kristjana, ampak tudi za brezverca velika, nenadomestljiva dobrina. Je pa tudi nedotakljiva dobrina. Noben človek nima nad njim pravice, edino Bog, ki nam ga je dal, sme z njim svobodno razpolagati. Tudi država, ki s smrtjo kaznuje resnične zločince, vrši to oblast v božjem imenu, to je na podlagi naravnega zakona, ki je koncem koncev božji zakon, ki se nam javlja po glasu našega razuma in vesti.

In kaj vidimo dandanes? Človeško življenje je po nekaterih državah brez vsake zaščite in vrednosti. Država razpolaga z njim, kakor se ji zljubi, brez vsakega ozira na človeške in božje pravice. In vendar velja še vedno božja in naravna zapoved, ki se glasi: Ne ubijaj!

Poglejmo, kako vrednost ima življenje na pr. v komunističnih državah! Kdo naj prešteje vse žrtve, ki jih imajo komunistični režimi na svoji vesti! Saj ni skoraj tedna, ne da bi slišali o raznih obsodbah na smrt. Komaj mine ena čistka, že se prične druga, da o vsakdanjih obsodbah zaradi sabotaže in podobnih tako zvanih zločinih niti ne govorimo. V resnici, če bi ne imeli zoper komunistično uredbo človeške družbe drugega pomisleka, bi nam zadostovalo že dejstvo, kako malo vrednosti ima človeško življenje v komunističnih državah.

Ljudje živijo v komunističnih državah v neprestanem strahu za svoje življenje. Zvečer legajo k počitku z mislijo, kaj se jim utegne čez noč pripetiti; ponoči se premetavajo večkrat v groznih sanjah in zjutraj se zbujajo z bojaznijo, kaj bo čez dan. Nihče se ne čuti niti za trenutek varnega, nihče ne ve, kako je zapisan pri tistih, ki imajo oblast v rokah. Niti oblastniki sami, in ti še manj kot drugi, ne vedo, kaj jim skriva bližnja prihodnost. Nešteto komunističnih prvakov, ki so bili strah in trepet svojih podložnih, je čez noč padlo v nemilost. Zadnji obsojenci, s Slanskim na čelu, so dovolj prepričljiv dokaz naših trditev.

Da preganja komunizem svoje idejne nasprotnike, da pošilja tiste, ki se mu nočejo ukloniti, na podlagi izmišljenih obtožb v zapore in smrt, je pri njegovi divji in krvoločni naravi povsem razumljivo. A da preganja svoje lastne somišljenike, da žre svoje lastne otroke in očete, morda celo tiste, ki so bili graditelji komunizma v deželi, tega pa res ne moremo razumeti. Komunistični voditelji, ki so sedaj slučajno na oblasti, bodo seveda rekli, da preganjajo le izdajalce, vohune in skrivne sodelavce kapitalistov. Toda kdo naj jim to verjame? Ali niso isto trdili sedanji obsojenci, ko so bili še pred kratkim na oblasti in ko so na isti način pošiljali v smrt svoje ljudi? In kdo nam garantira, da niso tudi sedanji oblastniki izdajalci, ki bodo morda čez nekaj let stali pred sodiščem ter skesano priznavali svoje zločine ter zahtevali — o ironija usode — najhujše kazni za svoje prevratno delovanje?

Pa četudi bi bilo res, da so bili vsi na smrt obsojeni komunistični prvaki v resnici izdajalci, ali ni skrajno slabo spričevalo za komunizem, da vzgaja toliko izdajalcev in propalic? Kako je mogoče, da so pravi komun. tako slepi, da pustijo tem propalicam, da se prerijejo do najvišjih služb in da leta in leta izdajajo komunistične pridobitve. To dejstvo gotovo ne govori v prid komunistični bistroumnosti.

Toda naj si razlagamo vsa ta dejstva na eden ali drugi način, ena stvar je neizpodbitno gotova: komunizem se je izkazal v vseh državah kot najbolj krivičen, nasilen, brezsrčen, in krvoločen režim, v katerem se noben človek ne čuti niti za trenutek varnega. Mi, ki živimo v demokratični državi, v kateri ne uživamo sicer niti od daleč vseh demokratičnih pravic, imamo vsaj to dobroto, da legamo k počitku in da tudi vstajamo, ne da bi nam bilo treba trepetati za svoje življenje.

In to je dobrina, ki bi je ne hoteli zamenjati za vse dobrote komunističnega raja.

Igor

Naprej zastava »lipe«, ker »Fronta« se drobi!

Na občinskih volitvah preteklo nedeljo v Gorici ni bilo kakih izrednih izidov. Pokazalo se je, da se Goričani čvrsto drže vsak svojega političnega in svetovnonazorskega prepričanja. Volivci so se potrudili ter z malimi izjemami vsi storili svojo dolžnost. Saj jih je volilo nad 86%. Pri tem je blagodejno vplivalo tudi razmeroma milo vreme, ki je trajalo ves dan do večera, šele v prvih nočnih urah je začelo deževati, ko so že skoro vsi volili.

Izidi volitev so naslednji:

Krščanska demokracija je dobila 9527 glasov; MIS 3560; PSDI (demokratični socialisti) 1919; SDZ 1542; SDF 1523; socialkomunisti 1494; liberalci in neodvisni 1289; monarhisti 1007; istrski begunci 848.

Sedeži v novem občinskem svetu pa bodo takole razdeljeni: demokristjani 26 svetovalcev, MIS 4, demokr. socialisti 2, SDZ 2, SDF 2, kominformisti 1, liberalci in dr. 1, monarhisti 1, istrski begunci 1. Vseh pa bo 40. Novi župan bo po vsej verjetnosti dr. Bernardis.

Nekaj pripomb k nedeljskim volitvam

Če primerjamo njihove izide z onimi s pokrajinskih volitev leta 1951, dobimo, da je kršč. demokracija izgubila 2 tisoč glasov, katere so povečini odnesli istrski begunci in monarhisti. Socialni demokratje so izgubili 600 glasov; MIS 300, a so kljub temu ostali druga najmočnejša skupina v občinskem svetu. Kominformisti so izgubili 200 glasov. Obe slovenski stranki sta se le malo premaknili. Demokratska fronta je dobila 47 glasov manj kot leta 1951, SDZ pa 40 glasov več in je tako prekosila Fronto za 19 glasov. Slovenska demokratska zveza je tako postala na teh volitvah najmočnejša slovenska stranka v goriški občini.

Če primerjamo izide teh občinskih volitev z onimi iz leta 1948, dobimo še večjo razliko. Dočim je leta 1948 dobila Fronta 2006 glasov ter 4 svetovalce, je letos nazadovala za 483 glasov ter bo dobila dva svetovalca, Slovenska demokratska zveza pa je leta 1948 dobila 1122 glasov ter je napredovala za 420 glasov in bo prav tako dobila dva svetovalca. SDZ bosta zastopala gospoda R. Bratuž in dr. K. Birsa, DFS pa tovariša B. Pavlin in D. Šuligoj.

Ako pa pogledamo po posameznih voliščih, dobimo naslednjo podobo: v mestu samem so se skoro povsod pomnožili glasovi onih, ki so volili lipo. Tako je lipova vejica dobila v Gorici leta 1951. 1014 glasov, letos pa 1130. Slabše je v okoliških vaseh. V Štandrežu je lani volilo lipo 206 volivcev, letos pa 187. V Podgori je SDZ dobila lani 130 glasov, letos komaj sto. Le v Pevmi vztrajajo prijatelji lipe: lani je zanjo volilo 153 volivcev, letos pa 154. Obratno pa opazimo, da Fronta izgublja svoje pozicije v mestu, a jih ohranja in celo utrjuje v okoliških vaseh. Leta 1951 je n. pr. dobila Fronta v mestu še 743 glasov, letos pa le 641. V okoliških vaseh pa je nabrala 882 glasov.

Druga značilnost zadnjih volitev je nazadovanje kominformistov v Štandrežu, kjer so od 150 glasov iz leta 1951 dobili letos le 97. V Podgori so kominformisti za par glasov porastli, od 218 so prišli na 220. V Pevmi so nazadovali, od 125 so padli na 96.

Tako torej izgledajo razdeljeni Slovenci v goriški občini po svojem političnem in ideološkem naziranju, kakor so nam izpričale zadnje volitve. Toda ta slika ni popolna. V goriški občini je še lepo število optantov, ki že pet let zaman čakajo, da se reši njihovo juridično stanje. Jugoslavija je svojo dolžnost naredila. Kaj čaka italijanska oblast? Tukaj je par sto ljudi, ki ne vedo, čigavi so. To je velika sramota za italijansko republiko in še bolj za one, ki jo v Gorici predstavljajo, da se boje teh par ubogih optantov, kakor da bi bili to najhujši revolucionarji. Saj vendar ne vprašajo nič drugega kot to, da se jim vrnejo pravice, ki so jih po nesmiselnosti predpisov mirovne pogodbe izgubili, katere pa bi Italija morala že davno priznati ne samo zaradi mirovne pogodbe, ki jo je podpisala, nego tudi zaradi dogovora z jugoslovanskimi oblastmi. Zato pričakujemo, da bo novi občinski svet tudi v tem oziru blagodejno vplival na pristojne oblasti in ne sitnaril kot prejšnji zoper to ubogo slovensko rajo.

Isti dan kot v Gorici so se vršile volitve še v 13 drugih občinah goriške pokrajine. V 10 je zmagala kršč. demokracija, v 3 pa socialkomunisti.

Nekaj o nabrežinskih dvojezičnih tablicah

in kako se ZVU klanja pred krivičnimi fašističnimi zakoni zoper Slovence

Marikomu se zdi nerazumljivo, zakaj se je tukajšnja italijanska javnost tako razburila, ker so v devinsko-nabrežinski občini obesili dvojezične krajevne napise. Še manj se zdi umljivo, kako je mogel v tako malenkostno zadevo poseči sam komandant področja, gospod general Winterton. Toda stvar ni tako preprosta in malenkostna, kot se vidi na prvi pogled.

Ko je gospod general prepovedal tiste dvojezične tablice, se je skliceval na (fašistični) zakon, ki take tablice prepoveduje. Najprej mimogrede povedano: nekateri so mnenja, da se marsikje zakon krši, ne da bi se kdo nad tem razburjal. Ko so sezidali v Štivanu novo italijansko ribiško vas, niso niti stavbnega prostora prej na zakonit način kupili. Kljub temu da se je »odkritje« te nove kraške vasi izvršilo z veliko svečanostjo, se niso poklicani faktorji vprašali, kako je z zakonito posestjo tistega zemljišča. Včasih se na službenih aktih tržaškega področja pojavijo izrazi »Italijanska republika« ali »tržaški prefekt«, dasi ni v obstoječih zakonih za to nobenih razlogov. Toda bolj važno je naslednje dejstvo.

Odločilne važnosti je vprašanje, kdo je poitalijančil naša slovenska krajevna imena. To je storil italijanski fašizem, ki je hotel na ta način prikazati našo slovensko obalo za italijansko zemljo. Ali so sedaj sploh še dani pogoji, da bi mogel veljati ta fašistični zakon? Neko pravno načelo se glasi: »cessante fine cessat lex«. Kadar mine namen, mine zakon. Fašizem je imel namen, na slovenski primorski zemlji uničiti slovenstvo. Fašizma danes ni več. Ali je še mogoče trditi, da ima današnja upravna oblast tega ozemlja še vedno dolžnost, uničevati slovenstvo našega obalnega ozemlja? Če pa te dolžnosti ni, tudi nima smisla, ščititi pravne učinke fašističnega zakona, ki prepoveduje na slovenski obali slovenske napise. Ali pa se more sedanja začasna vojaška uprava opravičevati, da ne more spreminjati obstoječih zakonov, ker je le okupacijska oblast? Toda tudi taka oblast ukinja nekatere zakone. Lahko na primer ukine zakon, ki postane zaradi spremembe položaja absurden. Tako je naša vojaška uprava ukinila zakon, ki je na pokopališčih prepovedoval slovenske napise. Zato lahko gospod general Winterton brez skrbi ukine tudi tisti fašistični zakon, ki prepoveduje slovenske krajevne napise. Zakaj ga pa ne ukine?

Tega mi ne moremo vedeti in to gospod general sam najbolje ve. Nam se lahko samo nekoliko svetlika, kaj bi bilo temu vzrok. Vzroki bodo morebiti politični. Gre namreč za košček sveta, ki je bil predmet skoro stoletne iredentistične politike italijanskega naroda. Pri politični vzgoji naroda je možna včasih kaka netočnost. Italija je vedno upirala svoje oči na to stran jadranske obale in pri tem hote ali nehote prezrla dejstvo, da nima z italijanskimi naselji na tej strani teritorijalne kontinuitete. Ker danes zapadni zavezniki nočejo raniti italijanske rahločutnosti, se hlinijo, da verjamejo, da spada Trst k Italiji kot kako drugo italijansko mesto, na primer Padova ali Benetke. Zato močno pritiskajo na Jugoslavijo, da bi pristala na razdelitev Svobodnega tržaškega ozemlja, toda tako, da bi prišel pod Italijo ves **obmorski pas med Barkovljami in Devinom. Toda to je čisto slovenska zemlja in zato** se Jugoslavija temu pritisku, ki je zelo močan, upira in ponuja Italiji ob morebitni razdelitvi tega ozemlja poleg zračne in morske zveze kvečjemu cesto in železnico kot zvezo s tržaškim mestnim središčem. Ko gre za neke vrste pogajanja za to slovensko obal, je vojaški upravi neprijetno vse, kar kaže na slovenski značaj zemlje, ki jo zapadni zavezniki želijo podariti Italiji, da bi ta na tak način dobila izposojeno teritorijalno zvezo s Trstom, ker Bog take zveze ni ustvaril v teku človeške zgodovine. Zato ta trenutek Slovenci nekaznovano pišejo na nagrobnike na pokopališčih svoja slovenska imena, ker to ne osporava italijanskega hodnika med Italijo in Trstom, ni pa zaželjeno, da bi v Sesljanu tako pisali na kažipote, kot so nekoč pisali naši očetje. Ne samo to: gospod general tudi želi, da bi se o tej zadevi sploh nič več ne razpravljalo na shodih in v tisku, ker bi lahko na ta način svetovna javnost dobila preveč točno sliko o slovenskem značaju tega koščka sveta.

Čisto gotovo je, da so zapadni zavezniki po vojni marsikaj storili, da bi olajšali italijanski državi njen težek položaj. To je bilo gotovo v interesu svetovnega miru. Tudi zdaj se želi priskočiti Italiji na pomoč v tej kočljivi zadevi. Toda tu gre za slovensko posest. Še več. Gre za edini **košček zemlje, po katerem imamo Slovenci dostop do morja.** Nič nimamo proti temu, da kdo Italiji nekaj daruje. Toda darovati je možno le to, kar je koga last. Če žele zapadni zavezniki kaj darovati, naj darujejo od svojega. Če bi mi smeli velikim narodom kaj svetovati, bi imeli to misel: Veliki Britanski narod bi se lahko razgledal po svoji posesti in se morda odločil, da daruje Italiji majhen košček zemlje recimo na Malti, kjer tudi prebiva italijansko ljudstvo, ki je še bolj čiste pasme, dočim je velik del italijansko govorečega prebivalstva na Tržaškem slovenske krvi.

*

V torek 16. decembra je večja policijska skupina snela na državni cesti v občini Devin-Nabrežina vse dvojezične napise. To sramotno dejanje so izvedli na podlagi nekega fašističnega zakona. Krivda pada v največji meri na ZVU samo, ki še sedaj po padcu fašizma izvaja take šovinistične ukrepe na škodo slovenskega prebivalstva. S tem se pa le sama smeši pred vsem civiliziranim svetom. Kako je sploh mogoče, da v današnji demokratični dobi policijski oddelki ravnajo proti volji prebivalstva?

To je storila ZVU pod pritiskom šovinističnega conskega predsednika Palutana. Zgoraj omenjeni policisti pa niso odstranili le napisov na državni cesti, kakor je ukazal gen. Winterton, ampak še štiri napise več, in sicer tri v Nabrežini, enega pa v Devinu. To dejanje je bilo gotovo izvršeno po dobro izdelanem načrtu. Občinski odbor iz Nabrežine pa je poslal ZVU protest, v katerem obsoja to nedemokratično dejanje na ozemlju, izročenem v varstvo Združenim narodom, kjer so še danes v veljavi fašistično - rasistični zakoni.

Boj zoper volilno reformo

V italijanskem parlamentu se vrši zadnje tedne srdit boj socialkomunistov zoper nameravani novi volilni zakon, ki predvideva za stranko oziroma za povezane stranke, ki bodo dobili pri prihodnjih državnih volitvah absolutno večino, skoraj dve tretjini poslanskih sedežev. Opozicija, ki jo tvorijo predvsem komunisti in Nennijevi socialisti, poskuša z obstrukcijo zavleči debato o tem zakonu kolikor mogoče na dolgo ter onemogočiti sprejetje tega zakona v roku sedanje zakonodaje.

Pri teh razpravah je prišlo do burnih prizorov, kot na pr. takrat, ko je poslanec Lizzadri žalil začasnega predsednika zbornice posl. Leona, očitajoč mu, da vodi debato po navodilih demokrščanskega tajnika Gonelle. Zaradi te žalitve je bil Lizzadri izključen iz zbornice, kar je izzvalo pri opoziciji cel vihar. Lizzadri pa se ni hotel pokoriti ter zapustiti zbornice, tako da je bil predsednik primoran prekiniti zborovanje ali pa s silo vreči upornega poslanca iz zbornice. Odločil se je za prvo. Pozneje je Lizzadri preklical in obžaloval svoje besede.

Opozicija očita večinskim strankam, da krši novi volilni zakon ustavo, pravice avtonomnih pokrajin in narodnih manjšin.

Vse te ugovore je zavrnil notranji minister Scelba, ki je izvajal med drugim tudi sledeče misli: V italijanski ustavi ni nobenega člena, ki bi določal za parlamentarne volitve proporcionalni volilni sistem. Že pri volitvah v senat se uporablja čisto drug sistem. Toda še več: Ustavna skupščina je enoglasno določila, da določitev enega ali drugega volilnega sistema ne spada pod ustavno tvarino. Načelo ljudske suverenosti, političnega zastopstva in enakovrednosti glasov ni zavrženo z opu-

(Dalje na 4. strani)

Četrta adventna nedelja

Iz svetega evangelija po Luku *(3, -6)*

V petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat upravitelj v Judeji in Herod četrtni oblastnik v Galileji in njegov brat Filip četrtni oblastnik v Itureji ter deželi Trahonitidi in Lizanija četrtni oblastnik v Abileni, in ko sta bila velika duhovnika Ana in Kajfa, je Gospod govoril Janezu, Zaharijevemu sinu, v puščavi. In prehodil je vso jordansko pokrajino in oznanjal krst pokore za odpuščanje grehov, kakor je pisano v knjigi pregovorov preroka Izajija: »Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo, izravnajte njegove stezé; vsaka dolina naj se izpolni in vsak hrib in grič naj se zniža; in kar je krivo, naj bo ravno, in kar je hrapavo, naj postane gladka pot: in vse človeštvo bo videlo zveličanje božje.«

*

POSLANSTVO JANEZOVO

Janez Krstnik je *zgodovinska osebnost*, ki jo evangelist stavlja v okvir splošne zgodovine oseb, ki so tedaj odločale usodo ne samo Palestine, marveč celega tedaj znanega sveta. Ko je torej bil na svetem kraju v Jeruzalemu kip rimskega cesarja Tiberija in so njegovi poslaniki in oblastniki izvajali svojo zunanjo moč nad izvoljenim narodom, tedaj je Bog poslal tudi svojega človeka, ki naj pripravi pot Onemu, ki je nad vsemi temi osebnostmi, ki so tedaj vladali svet. *Krščanstvo* ni izrodek domišljije, ne pobožna legenda, Bog sam ga v evangeliju *postavlja v zgodovino*, v kateri je začelo svoje odrešilno delo. *Začetek krščanstva je zgodovinsko dejstvo*, katerega današnji evangelij dovolj jasno pričuje.

Krstnika je poklical Bog v puščavi, kamor se je napotil po posebnem božjem dopuščenju. Janez si ne pusti dvakrat reči in takoj sledi božjemu klicu. Iz samotne puščave pride v Jordansko pokrajino, kjer je bilo dosti voda, da bi tam začel oznanjati prihod božjega kraljestva. Tam začne voditi svoje rojake h Kristusu. Janez je tedaj imel kakih trideset let, njegovo poslanstvo ni dolgo, konča pa se z mučeništvom. Zunanji strogi *spokorni izraz*, njegov moški in *brezkompromisni značaj*, njegova *skromna obleka* in hrana: vse to je *strog opomin* in *hud očitek* ničemurni, pokvarjeni, neverni in razuzdani mladini vseh časov.

Kolikokrat in na kako različne načine je Bog tudi nam govoril. Klical nas je k sebi, vzpodbujal h krepostnemu življenju, k boju proti slabemu v nas in v drugih, opomnil na nevarnost naših strasti in narave. Ta *glas dobrote*, ki se na tisoč najrazličnejših načinov vedno znova in znova oglaša v srcih ljudi, je kakor Janezov glas nekdaj ob Jordanu. *Mnogi ga nikdar ne slišijo*, niti ne zaznajo, ker je njih duša sredi vrveža zunanjega življenja gluha zaradi močnejšega hrupa, strasti in hrušča greha. Res, kakor glas vpijočega v puščavi!

*

Da bi pripravil Krstnik srca za Odrešenikov sprejem, ni zahteval drugega kakor *pokoro*. Kdor je grešil, ga samo pokora spet more pripeljati h Bogu. Ni drugega sredstva. Da bolnik ozdravi, so mu potrebna zdravila, ne glasba, včasih pa tudi zdravniki v operaciji. Da oni, ki so na poti ozdravljenja, res krepkejši in trdnejši postanejo, jemljejo to, kar jim moči daje, ne kar jim prija. Da se *ozdravi bolezen greha*, je potrebna samo ena medicina, ki utrdi dušo proti ponovnim padcem, to je *medicina pokore*.

Beseda, ki danes v svetu precej čudno zveni, je beseda »pokora«. V slovarju človekovega življenja jo težko najdeš. Kdo je brez greha? Saj celo angeli niso ostali brez njega, kaj šele človek, tako strašno k slabemu nagnjen po izvirnem grehu. Pokora pa je *redna pot*, po kateri človeštvo v grehu najde nebesa. Peter se je za greh pokoril, isto Pavel, da ne govorimo o Mariji Magdaleni ali svetem Avguštinu. Vsi so po tej poti dosegli nebesa in svetništvo, pa tudi še preje zmago nad samim seboj.

Človek premaga, vsaj skuša premagati, vse težave, zapreke, ovire in prenese vse, samo da doseže svoje zemeljske cilje: službo, zdravje, denar. Kako malo je prav za prav poplačan človekov trud in prizadevanje za dosego zemeljskih ciljev! Jahači, ki v konjskih dirkah hočejo doseči svetovne rekorde, morajo močno paziti, kaj uživajo, da se ne debelijo in tako preveč ne obtežijo svojih belcev in črncev, kateri naj bi jim prinesli svetovno slavo. Tekači in dirkači, ki se vadijo v teku na 1000 ali več metrov ali za kolesarske dirke, ne smejo gledati ne na vročino ne na mraz, lačni in žejni se morajo poditi po dirkališčih, pa četudi jim udi pešajo in sile pojemajo, samo da bi dosegli prvo mesto. Rudarji vrtajo zemljo v vedni nevarnosti, samo da dobe malo plačilo. »Vsak pa, kateri tekmuje, se vzdržuje vsega: oni, da prejmejo minljiv venec, mi pa neminljivega« (1 Kor 9,25). Pa mi poznamo ta neminljivi venec? Kaj je res za nebesa vsaka žrtev, vsaka pokora, vsaka težava pretežka, prevelika? Mi nespametni in kasnega srca!

*

Bliža se sveti večer. Preden se Kristus približa našemu srcu in si postavi tam svoje kraljestvo ljubezni, mu pripravimo res lepo bivališče uporabljajoč ona sredstva, ki jih je Janez judovskemu ljudstvu priporočal. Pripravimo pot Gospodu v ponižnosti, zbranosti, pokori, ki naj v nas uniči staro življenje in začne v nas novo življenje božje milosti!

Iz življenja Cerkve

Misijon med slovenskimi rudarji v Franciji in Belgiji

Med slovenske izseljence — rudarje v Franciji in Belgiji je odšel misijonarit č. g. Jože Vidmar. O njegovem delu smo brali v »Naši luči« naslednje poročilo, ki ga ponatiskujemo:

»Najvažnejši dogodek zadnjih časov je bil velik misijon v rudarskih revirjih v pokrajini Pas de Calais. Ta misijon se je vršil istočasno v 32 župnijah, kamor je prišlo 160 misijonarjev. Misijone je otvoril škof iz Arrasa, ki je poudarjal potrebo sv. misijonov za posameznika in za obč: blagor, ker le vera v Boga in življenje po veri more prinesti zmaterializiranemu svetu mir in socialno pravičnost. Zidati nov, pravičnejši svet brez Boga je prazno delo.

Tega velikega misijona smo postali deležni tudi mi slovenski izseljenci. Prišel je med nas slovenski misijonar iz Gorice, preč. g. Vidmar in imel misijone po vseh naših večjih kolonijah.

Vneti, izkušeni misijonar je začel svoje delo v Liévin-Lens-u in ga nadaljeval v Sallaumines-Méricourt, Vendin-le Vieil, Bruay, Wingeles-Meurchin, Dourges. Povsod so bili misijonski govori zjutraj in zvečer ter razne pobožnosti, zlasti sv. rožni venec. Obiskal je vse naše družine in imel razne stanovske govore.

Udeležba je bila povsod nepričakovano lepa, dasi je slabo vreme nagajalo in so bili mnogi vsled dela zadržani, da niso mogli priti.

Bog daj, da bi lepi sadovi misijonskih dni ostali stanovitni, da bi vladala po vseh naših kolonijah medsebojna ljubezen in bratstvo v duhu Kristusovem. G. misijonarju pa in vsem, ki ste z gostoljubnostjo in drugimi dobrimi deli pripomogli k lepo uspelim misijonom, bodi Bog obilen plačnik!«

Kako je s filmi

Msgr. Ready, škof Kolumbusa in delegat škofovske komisije pri Ligi dostojnosti je izjavil, da je od 370 filmov, ki so bili napravljeni v Zedinjenih državah v zadnjih dvanajstih mesecih, bil samo en film, ki je bil obsojen kot nemoralen. 164 jih je bilo označenih, da so dostopni vsem, 141 je bilo takih samo za odrasle in 64 takih za odrasle z rezervo. Tako je mogoče ugotoviti zboljšanje v moralnem oziru pri izdelavi ameriških filmov. Ni pa mogoče reči tega o filmih, ki so bili uvoženi: od 76 uvoženih filmov, je bilo 13 obsojenih kot nemoralnih in 14 takih, ki so bili označeni za odrasle s posebno rezervo. To je več kot 50%.

Tudi molitev je zločin

Komunistična vlada Vzhodne Nemčije je sporočila cerkvenim protestantskim oblastem, da ne bo dopustila, da bi v protestantskih cerkvah molili za vojne ujetnike, ki so v ruskih rokah, za civilne jetnike in za 50 protestantskih pastorjev, ki so aretirani po komunistih. Minister za notranje zadeve Wili Stopi je zagrozil s hudimi sankcijami protestantskim oblastem in označil te molitve kot nedopustno in nedovoljeno vmešavanje v zadeve, v katerih je država suverena; dostavil je, da te molitve nudijo oporo sovražnim agentom, vohunom in saboterjem, ki se na ta način, kot je minister izjavil, »vmešavajo v našo mirovno obnovo.«

Zanimiv napis

V kripti bazilike svetega Petra je bil star napis, katerega je zadnje čase študirala profesorica za grško epigrafijo na rimski univerzi Margarita Guarducci. Napis je bil v neki grobnici prav blizu groba sv. Petra. Grobnica je bila last nekega Valerija Erma, ki je živel v času cesarja Marka Avrelija (161-180), ki je v grobnici tudi naslikan. Družina Erma je častila egipčanske bogove, kar se sklepa iz raznih mozaičnih podob. Kasneje pa so v to grobnico začeli pokopavati kristjane, o katerih prav latinski napis priča in ki se slovensko takole glasi: Peter prosi Kristusa Jezusa za svete može kristjane, pokopane ob tvojem telesu! - Kristusovo ime je označeno s črkami CH, Jezusovo pa HS, zraven je narisana črka T, ki pomeni križ, poleg Petrovega imena pa je narisana Petrova glava, malo višje nad to pa druga, Odrešenikova. Ker je ta napis na zidu, ki izhaja iz Konstantinove bazilike (začetek 4. stoletja), moremo spoznati velik pomen najdbe tega napisa. Kar torej govori tradicija in arheološki dokumenti o grobu prvaka apostolov Petra na vatikanskem griču, potrjuje tudi ta napis, ki je zato velikega arheološkega pomena.

Izjava kardinala Grifina o Titovem obisku v Angliji

V govoru, ki ga je imel v nekem katoliškem društvu v Londonu, je westminstrski nadškof kardinal Griffin potrdil, da bi mogla od predvidenega obiska Tita v Veliki Britaniji nastati kaka korist, če bi angleški zunanji minister, ki predstavlja 26 milijonov katoličanov angleškega Commonwealtha, bil pri Titu tolmač jeze in nejevolje milijonov angleških državljanov zaradi verskega preganjanja v Jugoslaviji. »Vem, da govorim v imenu katoličanov te dežele,« je nadaljeval kardinal, »če potrdim, da nočemo zapreti oči pred preganjanjem naših sobratov v Jugoslaviji ali v katerikoli drugi komunistični državi na svetu. Ne smemo opustiti nobenega protesta, dokler ne bodo vrnjene msgr. Stepincu, primasu Jugoslavije, kot nadškofu v celoti vse njegove pravice. Mi se veselimo, da je sveti oče z imenovanjem nadškofa Stepinca za kardinala vlil novega poguma preganjani Cerkvi; s tem je bil počaščen vsak duhovnik, vsaka redovnica, vsak katoličan, moški ali ženska, ki trpi zaradi vere.«

Zahvalno cerkveno slavje v Gorici

Zadnjo nedeljo leta, dne 28. decembra bomo v goriški stolni cerkvi praznovali zahvalni dan ob dvestoletnem jubileju goriške nadškofije. V dveh stoletjih, odkar obstoji goriška nadškofija, smo tudi slovenski verniki prejeli neizmerno dobrot iz božjih rok ravno preko naših goriških nadškofov in duhovnikov. Zato je prav, da se ob dvestoletnem jubileju spomnimo na to in se Bogu zahvalimo. Zahvalna slovesnost je namenjena vsem vernikom goriške nadškofije v Italiji in se bo začela ob treh popoldne. Poleg cerkvenega govora bo tudi petje božičnih pesmi, ki jih bodo peli združenih cerkveni zbori. Vabimo vse vernike, da se ta slovesnosti udeleže v čimvečjem številu.

Slovenski člani odbora za dvestoletne jubilejne slavnosti

ZA KATOLIŠKI DOM

Zgled vreden posnemanja

»Ameriška domovina« je dne 5. novembra t. l. objavila spremno pismo, ki ga pošilja ameriškemu Odboru za gradnjo Katoliškega doma v Gorici skupaj z velikodušnim prispevkom slovenski dijak — izseljenec iz St. Louisa v ZDA. Ker je pismo izredno stvarne in ganljive vsebine, ga tudi mi skoraj v celoti priobčujemo, da se ob njem zgleduje naša dijaška mladina in sploh vsa naša javnost. Pismo se glasi:

St. Louis, Mo. — Z veseljem sem pozdravil vaše pozive za lep in plemenit cilj — postavitve Katoliškega doma v Gorici. Svet sodi narode predvsem po tem, kar v svojem pogumu in odločnosti zgradijo, Bog pa po tem, kar žrtvujejo za dobro stvar. Slovenci smo svoje obmejne predele v svoji lokalni ozkosti in strankarski razsekanosti skoraj vedno prav nehvaležno zanemarjali. Čas je, da pokažemo svojim zamejnim bratom danes, da smo v resnici njihovi bratje in soborci! Brata in soborca pa je najlaže spoznati v potrebi. In potreba po Katoliškem narodnem domu Slovencev v Italiji je velika. Priskočimo torej svojim bratom na pomoč! Saj nas naš najljubši pesnik Simon Gregorčič, ki je vsem znan prav kot »goriški slavček«, tako lepo vabi:

»Odpri roke, odpri srce:
Otiraj bratove solze!«

Kar sram me je, da ne morem priložiti več kot deset dolarjev. Sem študent, vzdržujem se sam in zraven visoke šolnine je vedno še toliko drobnih izdatkov. Morda pa še kdaj drugič več. Tolažim se s tem, da Bog sodi žrtev ne po tem, koliko kdo da, ampak po tem, koliko mu ostane.

V upanju, da bodo vsi Slovenci razumeli — in da bo Bog obilo blagoslovil — Vaše plemenito in pomembno delo, Vas iskreno pozdravlja

E. Gobec

Darovi za Katoliški dom

Dar sv. Miklavža	lir	10.000.—
A. L.	»	2.000.—
B. P.	»	500.—
Gospa Jelenova	»	500.—
Maurič - Toroš	»	1.000.—
Č. R.	»	10.000.—

† Jože Lovrenčič

Preteklo sredo 10. t. m. je umrl v Ljubljani zadet od kapi dr. Jože Lovrenčič, pesnik in pisatelj. Bil je prvi ravnatelj slovenske gimnazije v Gorici. Več o njem v prihodnji številki.

Iz Žabnic

Poročila sta se dne 29. novembra v župni cerkvi sv. Egidija urar Tomaž Moschitz in Breda Kranner. Ženin je sin znanega žabniškega urarja Tomaža; na Sv. Višarjah imajo prodajalno spominkov, gostilno in prenočišče za romarje; v zadnjem času se je preselil na Trbiž, kjer je odprl urarsko delavnico in prodajalno. Nevesta je iz znane slovenske družine; poznana je zlasti tržaškim slovenskim otrokom, ki so lani in letos bili v koloniji v Rigolato, saj jim je obe leti skrbela za želodčke, ko je bila kuharica v koloniji. Novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova.

Sneg je že zapadel. Upajmo, da ga bo za božične praznike in počitnice dovolj, da nas boste prišli obiskat in da se boste mogli na smučkah otresti mestnega prahu in slabe volje in občudovati naše zimske gorske lepote.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Prihodnja številka izide za Božič na 8 straneh. Stala bo 40 lir. Ker je Božič v četrtek, bo list izšel že v torek 22. t. m. Naj to upoštevajo vsi sotrudniki.

LISTNICA UPRAVE

Vsi oni, ki niso še plačali naročnine za leto 1952, naj pohitijo, onim pa, ki niso poravnali še naročnine za l. 1951, bomo primorani z novim letom list ukiniti, če zadeve ne bodo uredili do konca tega meseca.

Izšel je
PASTIRČEK
za december

Kristus je bil prvi komunist

Tako učijo v komunističnih šolah

Pred kratkim se je izselila iz Romunije skupina staršev z otroki, ki so sedaj v Grčiji. Ti ljudje so pripovedovali, kako korenito se brezbožni komunizem bori s krščanstvom in se v tej borbi poslužuje celo evangelija v svoje propagandne namene. Šola je postala prvo orodje komunistične propagande. Komunistično učiteljstvo je vpreženo v najbolj strupeno zapeljevanje mladine v brezboštvo, kakršnega svet še ni videl.

Prvo, s čimer skušajo zamoriti v mladih dušah vero, ki jo otrok prinaša z doma, je smešenje vsega, kar je božjega. Neki učitelj se je hotel norčevati iz stvarjenja sveta, kakor ga uči sv. pismo. Kazal je na svojo hišo, ki je mesec dni počasi rastla prav pred šolo, in zaključeval, da je ustvarjenje sveta v sedmih dneh »praktično nemogoče«.

Stara in nam dobro znana brezbožna praksa je zapeljevanje mladine ob nedeljah na izlete ali udarniško delo. Gorje, seveda, če se kak oče ali mati pritoži zaradi tega. Gorje celo, da ju otrok samo sliši pritoževati se! Učitelj v šoli zna iz otrok izvleči vse. Nehote postajajo otroci v državah za železno zaveso prvi izdajalci lastnih staršev.

In vaški učitelji nato sklicujejo roditeljske sestanke. Ne morda zato, da bi na njih pretresali resnična vzgojna vprašanja, ampak zato, da »prevzgajajo« odrasle. Tu skušajo staršem dopovedovati, da je odprava verouka in preusmeritev vzgoje v napredno »znanstvenost« samo v korist njihovih otrok. Sicer pa — tako zagotavljajo — ljudska oblast kljub temu dopušča »versko svobodo«. Saj se smejo celo duhovniki vseh veroizpovedi udeleževati »graditve socialistične države«. Še več, dolžnost duhovnikov celo je, da poučijo ljudstvo, katera je prava pot v brezbožni socializem. Vse krščanstvo ni drugega kot priprava na komunizem. Predhodnik komunizma je, in ko zavlada »ljudska oblast«, ni več mesta za krščanstvo. Res je, da bi tudi krščanstvo lahko ostalo, toda zahodni »plutokratie« — papež je največji med njimi — so resnično krščanstvo izdali. Kristus sam je bil prvi komunist. Ali ni morda rekel: Prvi bodo poslednji in poslednji bodo prvi? Toda učeča Cerkev je zašla podobno, kot so zašli socialni demokrati od čistega marksizma.

Zanimivo je, kako premeteno se komunistična propaganda poslužuje samega evangelija. V Romuniji je verouk v šolah odpravljen. Kot v posmeh vsemu pa komunistični učitelj razlaga učencem Kristusove prilike in njihove podobe vpreza v propagando. Prilika o sejalcu in semenu naj bi ne imela nobenega globljega, duhovnega pomena. S to priliko je hotel Kristus povedati kmetu le to, kako naj bolje obdeluje polje. Saj je bil Kristus tako kot Lenin in Stalin prvi prijatelj ljudstva ter hotel najprej pomagati kmetu. — Prilika o izgubljenem sinu je prav tako lep nauk, ki ga je že pred 1900 leti povedal Kristus v opozorilo delavnemu ljudstvu; sinovi plutokratov in reakcionarjev niso nikoli nič prida. Samo proletarski otroci postajajo koristni člani družbe. Toda kakor oče v Kristusovi priliki sprejme izgubljenega sina v svoje naročje in mu zakolje pitano tele, tako tudi ljudska oblast sprejema vse, ki so pripravljeni delati za socializem. — In kdo bi bili farizeji moderne družbe, tisti farizeji, ki so se prvi sprijeli s Kristusom? Taki farizeji so danes anglo-ameriški plutokrati, ki danes preganjajo Lenina in Stalina in bi ju bili pripravljeni tudi križati, kajti pravica je bila na svetu vedno preganjana...

Tak je evangelij, ki ga komunistično brezboštvo vceplja danes za železno zaveso. Poročila so prišla iz Romunije, toda takih Romuniji je za železno zaveso vse polno. Svet stoji v znamenju spopada med Bogom in satanom tako, kakor še nikoli.

Nekaj pripomb k „Odgovoru“ „Nove poti“, glasila C. M. D.

Šele pred kratkim nam je prišla v roke 7/9 št. revije Nova pot 1952, glasila Cirilmetodijskega društva katol. duhovnikov LRS. V nji smo na svoje začudenje našli precej dolg »Odgovor« na novico, ki jo je »Katol. glas« prinesel dne 28. avg. t. l. in v kateri smo kratko poročali o potovanju zastopstva Cirilmetodijskega društva na Koroško. Uredniku »Nove poti« dr. Stanku Canjkarju se je pa zdelo potrebno napisati še precej obilen »odgovor« na ono našo novico. Toda v tem odgovoru najdemo trditve, mimo katerih nikakor ne moremo iti brezbrižno. Zato podajamo tu nekaj pojasnil, posebno še zato, ker sta neki goriški in tržaški časopis že ponovno pisala o duhovnikih članih Cirilmetodijskega društva ter jih stavila nam za zgled in se tudi proti nam sklicevala na neke njihove sklepe.

»KATOLIŠKI GLAS« NI TUJEC

Prvo, kar trdi »Nova pot« je to, da »Katoliški glas« iz Gorice ne predstavlja slovenskega ljudstva, ki je ostalo izven meja države, v katero bi po božji in človeški pravici sodilo. Preko njega govori nepoučenim Slovencem v tujini pobegla slovenska inteligenca, ki se je iz Jugoslavije umaknila, ko so njeni nemški zavezniki dokončno propadli. (Nova pot str. 170). Odgovor na to trditev ni težak. Predvsem »Katoliški glas« in ljudje okrog njega niso nikoli trdili, da predstavljajo »slovensko ljudstvo izven meja države, v katero bi po božji in človeški pravici sodilo.« To so trdili o sebi drugi, katere pa je slov. ljudstvo na Tržaškem in Goriškem že ponovno postavilo na laž pri raznih volitvah, predvsem sedaj v Gorici. »Katoliški glas« predstavlja pač one Slovence v zamejstvu, na Tržaškem in na Goriškem, ki so ostali zvesti katoliškim, narodnim in demokratičnim izročilom slovenskega naroda. V imenu teh slovenskih ljudi smo govorili in bomo še govorili. Kot pričajo dejstva pa postaja to število vsak dan večje, tako da je po zadnjih volitvah v Gorici postalo že večje od onega, ki se zbira okrog DFS in njenih glasil.

V »Katol. glasu« ne govori »nepoučenim Slovencem« v zamejstvu pobegla slovenska inteligenca. V »Katol. glasu« govorijo *dobro poučenim* Slovencem, katerim je na razpolago vsakovrstno časopisje in radio, predvsem slovenski duhovniki na Goriškem in Tržaškem. Ti pa niso emigranti, temveč so v svoji lastni škofiji, med svojim ljudstvom, v službi, kamor jih je poslal njihov postavni cerkveni predstojnik. Če bi bili mi emigranti, bi bil veliko bolj dr. Stanko Canjkar, ki je prišel iz mariborske škofije v Ljubljano zato, da tam med slovenskimi katoličani in bogoslovci širi v krščanske fraze zavit titovski komunizem.

Okrog »Katol. glasa« je tudi skupina slovenskih laikov. Toda to niso »pobegla slovenska inteligenca«, temveč so laiki, ki so v času 25-letnega fašističnega raznarodovanja ohranili svojo narodno zavest in v desetletju komunistične propagande ohranili svojo vero neokrnjeno in svojo zvestobo katoliški Cerkvi neomajano.

»KATOLIŠKI GLAS« SE NE BOJI OČIVIDCEV

Dalje očita pisec omenjenega odgovora, da nas je strah pred očividci, ki prihajajo iz Jugoslavije in razlagajo, kako se tam borijo in prebijajo v boljše čase. K temu kratko pripombo: Gorica in Trst sta prav na meji z Jugoslavijo. Od tam prihajajo res očividci, ki vedo marsikaj povedati o življenju v FLRJ. Toda ti očividci niso vsi Titovi plačani propagandisti in tudi ne bedaki. Zato vedo marsikaj povedati, kako se tam živi. V Gorici in v Trstu tudi beremo jugoslovanske časopise, ki nam kljub vsemu marsikaj povedo o resničnem življenju in delu jugoslovanskega ljudstva. Nimamo skisanih možganov, da bi ne znali brati, kaj se skriva za blestečimi frazami komunistične propagande. Zato naj bo g. dr. Canjkar kar lepo miren. Čeprav nimamo nobene tajne obveščevalne službe, vendar vemo dovolj, kako se v domovini borijo in prebijajo iz slabega v slabo. Kar se tiče pričevanja, ki bi ga lahko dali cirilmetodarji in ki so ga baje tudi dali koroškim sobratom ob svojem obisku, pa rečemo le to, naj ga le zase ohranijo. Mučeniška pot jugoslovanskih škofov in duhovnikov nam je glasnejša priča o socialističnih pridobitvah v Jugoslaviji nego še tako zgovorna beseda duhovnikov, ki so se povezali z onimi, ki obsojajo škofe in blatijo Vatikan.

»KATOLIŠKI GLAS« NE DELA KRIVICE

Z ozirom na to ponovno potrdimo, da je zloraba imen sv. bratov Cirila in Metoda za organizacije, katerih delovanje je naperjeno zoper edinost Cerkve in zoper papeževo oblast, vsega obsojanja vredno. Zgodovina nas uči, da sta bila sv. brata ne samo velika apostola Slovanov, temveč da sta bila tudi prav tako velika apostola cerkvene edinosti in vdana sinova sv. očetu papežu. Vsi oni pa, ki so do sedaj na Slovenskem uporabljali njuno ime, so se pri tem skrivali za neurejeno ljubezen do naroda, a v resnici gojili mržnjo do Vatikana. To dela sedaj tudi Društvo katol. duhovnikov sv. Cirila in Metoda. To društvo ruši cerkveno edinost in zlasti cerkveno avtoriteto. V imenu neke avtonomnosti, ki je duhovniki nikoli niso imeli v organizaciji katoliške Cerkve, hoče to društvo dajati navodila škofom in posegati v pravice, ki pristajajo edinole sv. stolici. Zadnji primer in zelo značilen je resolucija, ki so jo poslali glavnemu odboru CMD s pokrajinskega zbora Cirilmetodijskega društva v Celju. Slov. poročevalec takole piše: »Pokrajinski zbor članov CMD v Celju je poslal glavnemu odboru CMD v Ljubljani resolucijo, v kateri med drugim naročajo svojim ordinarijem, naj ne pošiljajo pravil CMD v Vatikan v potrditev, ampak le v pogled, ker po cerkvenem pravu ni potrebno, da pravila stanovskega društva potrjujejo izven meja naše domovine. To potrjevanje pravil v Vatikanu bi bilo vmešavanje v naše notranje zadeve, kar pa niti mi niti naša ljudska oblast ne dovoljujemo« (Slov. poroč. 1.5 nov. 1952). Jasno, da tako zadržanje duhovnikov cirilmetodarjev do škofov in do Vatikana ni samo drzno in nedopustno, temveč da stoji že na oni poti, ki vodi do odkritega upora in razkola v Cerkvi.

Končno, da zaključimo to nam zelo neljubo, a vendar potrebno pojasnjevanje, še samo besedo o duhovnikih članih CMD. Mi smo dne 28. avg. t. l. zapisali, da so v to društvo stopili duhovniki zaradi ljubega miru in ker imajo od društva materialno pomoč. Dr. Canjkar se zaradi tega huduje, češ da smo s tem žalili duhovnike, ker smo jih proglasili za strahopetce in koristolovce. Nam se pa zdi, da nismo naredili nikomur nobene krivice, zakaj vsi vemo prav dobro, kako je s temi rečmi pod komunističnimi režimi. Tam vlada vsemogočna OZNA, UDBA, NKWD in kakor se že imenujejo tajne policije sličnih režimov. Kakšne prepričevalne metode rabijo, nam je tudi znano. Zato nič čudnega, če so se tudi številni slovenski duhovniki dali ustrahovati tajni policiji in pristopili k CMD. Da je to res, nam pričajo primeri, ki so tudi nam znani, da so duhovnike z revolverjem v roki prisilili, da so stopili v društvo CMD. Druge so prisilili na drugačne načine ali jih pa prevarali, kot znajo oni varati. Znano nam je tudi, da si marsikateri duhovnik vroče želi izstopiti iz društva, če bi se ne bal posledic. Brez strahu, da bi se zmotili, smemo potrditi, da razen onih par duhovnikov, ki so bili, kot dr. St. Canjkar, Lampret, Anton Bajt in drugi, simpatizerji komunizma že pred vojno in sodelavci OF med njo, so skoro vsi ostali duhovniki pristopili k CMD zaradi ljubega miru ali ker so menili, da bodo imeli kako materialno in tudi dušnopastirsko korist od tega. Saj je znano, da so pred časom le članom CMD dovolili poučevati verouk na šolah.

VEST NAS NIČ NE PEČE

Tako torej nas vest prav nič ne peče, da bi bili komu storili krivico. Dr. St. Canjkar pa ima najmanj pravice, nam kaj takega očitati. Zakaj vprašmo ga: Ko so »neodgovorni elementi« pred očmi policije napadli škofa Vovka v Novem mestu in ga skoro do smrti opekli, zakaj ni CMD nič protestiralo, čeprav je bila njegova delegacija par dni za onim napadom v avdienci pri Titu? V raznih taboriščih je na desetine duhovnikov na prisilnem delu. Kaj je vodstvo CMD zanje storilo? V Sloveniji so brez katekizmov in molitvenikov, kaj je CMD storilo, da bi se natisnili? Seveda, kaj naj stori, ko pa CMD ni nič drugega kot ena izmed organizacij OF in ko CMD ne vodijo duhovniki v zvezi s škofom, temveč duhovniki v zvezi s Komunistično partijo Slovenije, kot pričajo vsi sestanki duhovnikov CMD, na katerih je vedno navzoč tudi predstavnik partije. (Primerjaj Slov. poroč. dne 15. nov. 1952).

Za danes naj bo dovolj. Če bo Titovo časopisje o cirilmetodarjih še kaj pisalo in jih stavilo za zgled, bomo o njih v pojasnilo še kaj povedali.

Poljska seje riž

V Šleziji v bližini Wroclawa (prejšnji Breslau) so poskušali sejati 26 različnih sort riža. Preizkušnjo je prestalo 20 sort, ki so dale hektarski donos od 6 do 66 q. Prihodnje leto mislijo zasejati že velike površine, med rižem pa gojiti posebne vrste rib.

GOSPODARSTVO

Kakšen bodi gnojnik?

Važnost hlevskega gnoja je vsakemu kmetovalcu jasna, saj je hlevski gnoj temeljno gnojilo za njive. Gnoj pa ni važen samo radi tega, ker vsebuje veliko redilnih snovi in jih nudi njivskim rastlinam, marveč tudi zato, ker zemljo rahlja in veže vlago. Eno in drugo je velevažno: V rahli zemlji rastline bolje uspevajo predvsem zato, ker v taki zemlji zemeljske bakterije bolje opravljajo svoje delo, to je presnavljajo težko raztopna gnojila v enostavnejše snovi, ki jih korenine sesalke lahko sprejmejo.

— V rahli in s hlevskim gnojem gnojeni zemlji je več vlage, ker deževnica laže pronikne v zemljo in ne odteče.

Hlevski gnoj se sicer dela v hlevu, dobrota njegova pa se napravi na gnojniku. Zato ni vseeno, kakšen je ta gnojnik.

Če delamo novega ali če preurejujemo starega, moramo pri gnojniku upoštevati naslednje:

1. Zakon o razdalji gnojnikov od človeških bivališč velja še vedno, a se ne izvaja tako strogo, saj se ni niti mogoče vedno držati dotičnih predpisov. — Na vsak način pa bodi gnojnik čim oddaljenejši od ljudskih bivališč, pa tudi živalskih.

2. Gnojnik naj bo v senčni, zavetni legi. Ker so naši gnojniki skoraj vsi nepokriti, moramo z zasaditvijo kakšnega drevesa ali z izrabo že rastočega drevesa preprečiti, da bi sonce žgalo, veter pa razpihaval gnoj, ki bi s tem izgubil mnogo dušika in bi postal malo vreden. — Seveda tudi kokoši ne smejo brskati po gnoju.

3. Velikost gnojnika zavisi od števila živine, potem od tega, kolikokrat gnoj razvozimo in kako visoko ga skladamo. Če ga razvozimo 3krat na leto in ga skladamo največ 2 m visoko, potem rabimo za vsako odraslo govedo po 1 do $1^1/_2$ m^2 površine.

4. Oblika gnojnika zavisi od lege: če pridemo do gnojnika z vozom samo od ene strani, potem naj bo raje bolj dolg in ozek, širok največ 3 metre. Če pa je do gnojnika več dovoznih poti, ima tudi lahko drugo obliko. — Gnojnik naj ne bo nikdar globok, ker to oteži delo pri nakladanju gnoja na voz. Najbolje je, da je gnojnik celo na nekoliko zvišeni legi, ker to zelo olajša nakladanje gnoja.

5. Tla gnojnika morajo biti neprodirna (kamenje, beton, zbita ilovica) in naj nekoliko visijo proti gnojnični jami. Vsak dober gnojnik mora imeti tudi to, v katero se odteka gnojnica. Gnojnična jama naj ima tudi nekoliko nagnjena tla, in sicer naj bo najgloblja tam, kamor postavimo sesalko za gnojnico.

Če je gnojnik ob hlevu, se bo v gnojnično jamo odtekala tudi gnojnica oziroma seč iz hleva. Če pa je gnojnik daleč od hleva, potem moramo imeti dve gnojnični jami: eno ob hlevu, drugo ob gnojniku.

Pojavila se je rdečica

Pozno se je pojavila rdečica, a se je pojavila. Pozno pa se je pojavila zato, ker je bila letos suša. Sonce je namreč največji sovražnik vseh bolezenskih kali, zato najboljši razkuževalec kmečkih dvorišč. Največja rednika bolezenskih kali sta vlaga in nesnaga na dvoriščih. Nikdar ne bo dovolj poudarjeno, da moramo držati dvorišča suha in čista.

In kaj z rdečico? Proti rdečici pomaga samo preventivno cepljenje. Če je zdrava žival cepljena proti rdečici, potem ne bo obolela 4 do 6 mesecev za to boleznijo. Če pa oboli, je potrebno poklicati živinozdravnika.

Kaj torej? Opitane prašiče hitro poklati, take, ki mislimo še dolgo rediti, pa cepiti proti rdečici.

Poraba kave na svetu

Na vsakega prebivalca na svetu pride v srednjem po 970 gramov kave na leto, v posameznih državah pa je uporaba zelo različna.

Največ kave pride na vsakega prebivalca v republiki S. Domingo, in sicer kar $8^3/_4$ kg na osebo na leto.

Nad 7 kg letno porabijo na Švedskem, Danskem, v Braziliji in na Kubi.

Nad 6 kg v ZDA in na Norveškem.

Med 5 in 6 kg v Salvadoriju, Belgiji-Luksenburgu in na Finskem.

Med 4 in 5 kg v Franciji, Nizozemski.

Švica $3^3/_4$ kg.

Okoli 2,5 kg Nemčija, Columbija in Alžir.

Med 1 in 2 kg v Argentini, Kanadi in Južni Afriki.

Italija porabi 860 gramov, Češka 840, Španska 600, Holandska in Indija 500.

Zanimivo je, da porabijo severnozapadne evropske države velikanske količine kave, dočim jo uporabi Anglija komaj 300 gramov, tako malo pa zato, ker Angleži pijejo predvsem čaj.

Uvoz živine in mesa v Italijo

L. 1950 je bilo uvoženih v Italijo 54.500 glav goveje živine, lansko leto pa 125.500. Predlanskim je bilo uvožene največ iz Francije, potem v padajočem redu iz Ogrske, Danske, Holadnske in Avstrije. Lansko leto je prišlo iz Danske skoraj polovico uvoženih živali; na drugem mestu je bila Holandska, na tretjem pa Francija. Jugoslavija je l. 1950 poslala v Italijo 713 živali, lansko leto pa 636.

Čisto drugo sliko pa nudijo številke za prvih 8 mesecev letošnjega leta. Od celotnega uvoza 39.390 govejih živali je bilo uvoženih iz Jugoslavije kar 33.555 glav in je Tunis na drugem mestu s 1.470 glavami. Ta velika sprememba je nastopila vsled slinavke in parkljevke, ki je razsajala v državah, od koder je Italija uvažala večino živine.

Po 10. novembru 1952 se je slika zopet spremenila, ker je Italija dovolila zopetni uvoz živine iz držav, iz katerih je bil prepovedan zaradi slinavke.

Mesa je bilo uvoženega v Italijo 162.000 q leta 1950, 314.000 q leta 1951 in 273.000 q v prvih 8 mesecih letošnjega leta. V prejšnjih letih je prišlo največ mesa iz Argentine, potem iz Uruguaja, nato iz posameznih evropskih držav. Letošnje leto pa je glede mesa zavzela 1. mesto Danska, kateri sledi Argentina in tej Uruguay. Delež Jugoslavije je znašal l. 1950 nekaj nad 20.000 q, lansko leto 4.000 q, v prvih 8 mesecih tega leta pa 7.250 q.

Razglas

Nekega večera je prišel v župnišče starček Barkini, vaški trgovec s papirjem, z dvema velikima škatlama. Dolgo časa ga ni bilo na spregled in zato so ljudje sklepali, da je imel veliko povedati don Kamilu.

Ko je odšel, je don Kamilo takoj hitel v cerkev pred Križanega in vzkliknil: »Važne novice! Jutri bo sovražnik razobesil razglas. Natisnil ga bo Barkini.« Iz žepa je privlekel sveže natisnjen listič:

— Prvi in zadnji opomin —

»še sinoči je roka podlega neznanca napisala žaljivo psovko na naš stenčas.

Tolovaj, ki uporablja temo za hujskanje, naj se pazi! Če ne preneha s svojim podlim delom, se bo kesal, ko bo prepozno. Tudi potrpljenje ima svoje meje!«

Tajnik oddelka

Z zaničljivim nasmehom je nadaljeval: »Kaj se ti zdi? Ali ni to mojstrsko delo? Pepone stavi naznanila! Kar počil bi od smeha.«

A v njegovo veliko začudenje Kristus ni nič odgovoril. »Ali nisi slišal, v kakšnem slogu je pisano? Ali hočeš, da ti še enkrat preberem?«

»Sem razumel, sem. Vsak pove, kakor pač zna. Za trirazredno šolo ni mogoče več zahtevati. Tvoja dolžnost bi bila, da se pritožiš zaradi žuganja.«

Kamilo je spravil listič v žep in mrmral: »To se razume, a kaj naj pričakujem od takih ljudi?«

»Pepone ni slab človek,« je pripomnil Kristus.

»Če dobro vino spraviš v slab sod, se pokvari. Tako se zgodi tudi človeku, ki zahaja v slabo družbo.«

Kristus ni bil prepričan. »Kaj se ti zdi, s kom ima opravka?«

Kamilo je razprostrl roke: »Kdo naj ve!«

»Pritožuje se, da je nekdo pisal na njegove objave na zidu. Ko si šel sinoči v tobakarno, ali nisi šel morda slučajno mimo?.. Premisli dobro!« vprašuje Jezus.

»Da, res, tam mimo sem šel,« je odgovoril odkrito Kamilo.

»Dobro. Ali se nisi nič ustavil, da bi prečital?«

»Da bi prečital, ne. Le ozrl sem se v naglici. Ali je to kaj slabega?«

»Nič slabega, Kamilo. Skrbno je treba paziti, kaj dela čreda. Vprašal sem te, če si opazil nenavadno pisavo, ko si se ustavil?«

Kamilo je odkimal. »Priznam, da sem se ustavil, nisem pa opazil nič posebnega na tablici!«

Jezus je malo pomislil in nato nadaljeval: »In ko si odhajal, si kaj opazil?«

Kamilo je nekoliko pomolčal in nato odgovoril: »Če se prav spomnim, se mi zdi, da je bilo nekaj napisanega z rdečim svinčnikom. — Oprosti, mislim, da so ljudje v župnišču.« Naglo se je poklonil in hotel oditi. Jezusov glas ga je ustavil: »Kamilo!«

Vrnil se je počasnih korakov in nevoljno obstal.

»Torej?« ga je strogo vprašal Jezus.

»Torej,« je jecljal Kamilo, »Svinčnik..., svinčnik je napisal: — Pepone je osel —, pa če bi ti čital tisti poziv, stavim, da bi tudi ti tako napisal!«

»Kamilo, Kamilo!« ga svari Jezus.

»Odpusti mi! Priznam svojo neumnost, toda Pepone ni nič boljši, ko obeša svoje objave. Torej sva oba enaka.«

»Enaka ne!« je zaklical Jezus. »Peponeja si včeraj primerjal oslu in jutri ga bodo imeli vsi za osla, čeprav se ga boje.«

Don Kamilo se je zaprl v župnišče in korakal po sobici. Zdelo se mu je, da že čuje zasmehovanje. Nenadoma vstopi Pepone in pravi: »Poslušajte, nisem prišel zaradi politike. Prišel sem kot kristjan, ki je v zadregi in prihaja k duhovniku po nasvet. Se lahko zanesem?«

»Gotovo! Poznam svojo dolžnost! Koga si ubil?«

»Jaz ne ubijam, don Kamilo, toda če mi preveč stopa na kurja očesa, letijo zaušnice.«

»Kako je s tvojim sinom Libero-Kamilo-Leninom?« je pozvedoval potuhnjeno.

Pepone se je spomnil na krst in zagodrnjal: »Klofute so reči, ki pridejo in grejo. Toda tu gre za drugo stvar.. V vasi je nek cigan, črn bojazljivec, Juda Iškarijot s strupenim jezikom. Kadar obesim na stenčas kak razglas z mojim podpisom, se zabava s tem, da napiše zraven: — Pepone je osel! —«

»Oh, saj to še ni nikak zločin!« je vzkliknil Kamilo.

»Rad bi vedel, če bi tako rekli, če bi kdo na vaša obvestila na cerkvenih vratih 12 tednov zaporedoma pripisal: — don Kamilo je osel! —«

Don Kamilo hitro odvrne: »To se pa res ne da primerjati. Cerkvena obvestila so eno, obvestila partije so pa čisto nekaj drugega. Eno je imeti duhovnika božjega za osla in drugo predsednika razbrzdanih neumnežev. — Kaj nič ne slutiš, kdo bi bil?« je še povpraševal.

»Saj je bolje, da se človek ne briga za to; toda gorje podležu, če mi pride v roke s svojo kosmato dušo. Že dvanajstkrat mi jo je skuhal ta postopač. Zdaj bi ga rad obvestil, da je stvar prišla do kraja. Naj bo pripravljen! Če ga zgrabim, bo pravi potres. Rad bi dal natisniti več razglasov, da bo videl on in njegova drhal.«

Don Kamilo se je stisnil med ramena in rekel: »Mar sem jaz tiskarna? Kaj imam jaz opraviti pri tem? Obrni se do kakšnega tiskarja.«

»Sem se že,« je razlagal Pepone zamišljeno. »Ker pa ne bi hotel, da bi me spet imeli za osla, vas prosim, da vi prečitate in popravite tole, preden bo Barkini natisnil.«

»Barkini je že dovolj pameten. Če bi bilo kaj napačnega, bi ti že popravil.«

»Ne, Barkini je za farško stranko. Še smejal bi se pod kožo in tiskal, čeprav bi bilo več pogreškov kakor črk.«

»Pa saj imaš toliko mož... tovarišev...«

»Kaj še! Da bi se toliko ponižal? Saj vsi skupaj ne zmorejo polovico abecede. Poglejte torej, prosim!«

Don Kamilo je začel čitati, brisati, popravljati in je končno vrnil listek Peponeju: »Tu imaš in skrbno prepiši s peresom!«

Ko je Pepone videl vse te popravke, znamenja, črtice in križce, je vzdihnil: »Pomislite, Barkini mi je rekel, da je vse v redu! Koliko sem dolžan?«

»Nič, rajši pazi, da ne zineš o tem nikjer, ker drugače me bodo obdolžili, da delam za rdeče.«

»Vam bom že kaj poslal.«

Pepone je odšel in don Kamilo preden je legel, se je šel poslovit od Kristusa: »zahvalim se ti, ker si mu svetoval, naj pride k meni.«

»To je najmanj, kar sem mogel storiti. Kako se je izteklo?«

»Precej dobro! Niti sanja se mu ne, da sem bil jaz.«

»Motiš se! Prav dobro ve, da si bil ti vseh dvanajstkrat in nekajkrat te je tudi sam videl. Kamilo, sedemkrat premisli, preden ponovno zapišeš — Pepone je osel!«

»Kadar bom šel na cesto, bom vedno pustil svinčnik doma!« je svečano obljubil Kamilo.

(Iz knjige: Guareschi, Don Camillo)

Boj zoper volilno reformo

(Nadaljevanje s 1. strani)

stitvijo čiste proporcionalnosti, kajti v starih demokratičnih državah, kot v Franciji in Angliji, se vršijo volitve na podlagi uninominalnega sistema. Svobode ne ubijajo volilni zakoni, ampak politično ozračje, v katerem se vršijo.

Skrajna levica trdi, da si hočemo z novim volilnim zakonom ustvariti v zbornici dvetretjinsko večino, da bi lahko premenili ustavo. Ne glede na to, da so se štiri demokratične stranke sporazumele ravno zato, da bi branile ustavo, govori zoper to trditev naša preteklost, naše demokratično mišljenje ter naše večletno delovanje na vladi. Resnica je le ta, da ta zakon nima drugega namena kot tega, da zabrani zmago tistih, ki ne priznavajo svobode in ki bi drugi dan po svoji zmagi raztrgali ustavo, o kateri trdijo, da jo branijo. Mi ne moremo biti danes tako naivni, da bi zaprli oči pred stvarnostjo, ki vsak dan znova uči, kaj je komunizem. Nismo ne slepi ne gluhi!

Zbornica je nato zavrnila vse pravne pomisleke opozicije glede ustave s 314 proti 180 glasovom. Zbornica je nato prešla na razpravljanje o posameznih členih volilnega zakona. Opozicija bo predlagala, da bi zavlekla razpravo, vse mogoče in nemogoče popravke, toda vladna večina bo skoro gotovo zahtevala skrajšanje te očividno nepotrebne debate.

Francoske skrbi zaradi nemirov v kolonijah

Francija preživlja težke ure. Nešteto problemov ji greni njeno življenje. Malokatera država ima po sedanji vojni toliko težav, kot jih ima ona. Njene vlade so od danes do jutri, brez stalne parlamentarne večine. Zaradi tega trpi vse njeno politično, gospodarsko in socialno življenje. Francija ima preveč strank, a nobene, ki bi bila dovolj močna, da bi sama ali v zvezi s kako drugo stranko vodila državne posle vsaj eno zakonodajo. Poleg teh notranjih ima Francija še mnogo zunanjih težav.

Ena izmed njenih bolečih ran je Nemčija. Nemčija je že od nekdaj nekaka môra Francozov. Temu se ne moremo preveč čuditi, če premislimo, da je Nemčija v teku 70 let že trikrat navalila na Francijo. Akoravno je Francija izšla iz zadnjih dveh vojn s pomočjo svojih zaveznikov zmagovita, je vendar v stalnem strahu pred Nemčijo. Ta strah in nezaupnost napram Nemčiji vodi vso francosko politiko napram Nemčiji. To je bil vzrok, da je Francija le s težkim srcem in neštetimi pomisleki privolila, da se sprejme Nemčija v evropsko obrambno zvezo, in še to je storila po raznih zagotovitvah Anglije in Amerike, akoravno se sama dovolj jasno zaveda, da je obramba Evrope brez sodelovanja Nemčije nemogoča. O njej je rekel neki hudomušnež, da bi hotela imeti tako Nemčijo, ki bi bila vojaško veliko šibkejša od Francije, obenem tako močna, da bi bila kos Sovjetski zvezi.

Drugi žulj, ki žuli Francijo, je vojna v Indokini. Ta vojna, ki zahteva velikanskih denarnih pa tudi človeških žrtev, se vodi že šest let in, kakor se zdi, brez vsakega upa zmage. Komunistični gverilci dobivajo stalno pomoč iz rdeče Kitajske, ki ima z Indokino več kot tisoč km skupne meje. Čeravno dobivajo francoske in vietnamske vojaške sile pomoč v orožju iz Amerike, so kljub temu skoro neprestano v defenzivi, tako da je nevarnost, da se vse indokitajsko vojaško podjetje spremeni v velik vojaški poraz. Vzemimo k temu še nepriljubljenost Francozov in njihove lutkovne vietnamske vlade pri vietnamskem ljudstvu, pa bomo spoznali, v kak neprijeten položaj je Francija zašla in kako težko se bo iz njega rešila.

Tretja bolestna točka Francije je tuniško in maroško vprašanje. V Tunisu ni že dolgo miru. Tuniški in tudi drugi arabski nacionalisti bi radi vrgli Francijo iz Tunisa in ostalih severno-afriških ozemelj, toda Francija se drži trmasto svojih pravic in noče o tem ničesar slišati. In nihče ji tega ne more zameriti. Država, ki upravlja desetletja in desetletja kako ozemlje in ki je investirala milijarde denarja v razna javna in privatna podjetja, pripomogla domačemu ljudstvu do blagostanja in kulture, taka država ima nedvomno v deželi gotove pravice, ki jih ni mogoče kar čez noč in enostransko odpraviti.

Tega mnenja pa niso pretirani nacionalisti in ne komunisti, ki ravno v takih deželah ubirajo tako radi nacionalistične strune. In ravno ti so vzrok vseh nemirov, ki se odigravajo že več mesecev v Tunisu in zadnje čase tudi v Maroku. Arabske države, ki menijo, da je prišel ugoden trenutek, da se vsi Arabci osvobodijo evropskega gospodstva, so spravile tuniško in maroško vprašanje pred skupščino Združenih narodov, kjer se je pred dvema tednoma začelo obravnavati to vprašanje. Francija, ki smatra obe vprašanji za svojo notranjo zadevo, se teh razpravljanj ni udeležila.

Da bi se vsa stvar še bolj komplicirala, je prišla vmes še nasilna smrt glavnega tajnika tuniških sindikatov Ferhat Nacheda, ki so ga skoro gotovo umorili kaki nacionalisti z namenom, da bi stališče Francije pred Združ. narodi in svetovnim javnim mnenjem še bolj poslabšali.

In res, zaradi umora Ferhat Nacheda so izbruhnili v obeh protektoratih novi nemiri. V maroškem mestu Casablanca je prišlo do prave ustaje, med katero je bilo poklanih kakih deset Francozov, od katerih so bili nekateri tako razmesarjeni, da niso mogli določiti njihove identitete. Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je bilo vsled besnosti napadalcev prisiljeno streljati na razbesnelo množico. Pri tem je padlo kakih 50 domačinov.

Prispevajte za „Katoliški dom“!

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1953 so izšle. Obsegajo koledar z zelo pestro in bogato vsebino. Dalje dve leposlovni knjigi: izvirno povest goriške pisateljice Zore Piščančeve »Cvetje v viharju« ter zbirko novel pok. kanalskega dekana msgr. Venceslava Beleta. Mohorjeve knjige so najlepše berilo za bližnje božične praznike. Oskrbite si jih vsi. Dobite jih v Katoliški knjigarni v Gorici in pri Fortunatu v Trstu. Lahko jih pa naročite tudi pri svojem dušnem pastirju. Ne zamudite prilike, da knjige ne poidejo, ker so se natisnile v omejeni nakladi.

TRGOVINA „PRI SONCU“

MANUFAKTURA-GALANTERIJA IN VSE VRSTE PERILA

Lupše Ivan

V TRSTU

Via Nizza - Via Rismondo N. 1

S TRŽAŠKEGA

Božična sv. maša za Slovence v Trstu

Vse dobrote nam Bog deli po Jezusovi materi Mariji; ona je letos nagnila tudi voljo naših cerkvenih predstojnikov in sv. očeta papeža samega, da je milostno podelil slovenskim vernikom v Trstu lastno božično sv. mašo 24. decembra ob 9. uri zvečer ob nastopu najsvetejše božične noči.

Tako bomo letos tudi mi kot vsi narodi po širnem svetu v svojem jeziku in s svojo pesmijo proslavili angelsko noč rojstva Gospodovega. Bolj ko bo častil Jezusa Odrešenika vsak posameznik in vsak narod na zemlji, tembolj bo rastla med nami krščanska pravičnost in ljubezen.

Naša božična pesem nam bo privrela naravnost iz srca in našo dušo ogrela z ljubeznijo; tako bomo res doživeli sveto božično razpoloženje. Nekdaj so bile vse naše krščanske družine polne svetega božičnega veselja, letos pa bo cerkev sv. Jakoba kot velika družina kjer bomo vsi bratje in sestre, kot ena družina združeni v objemu ljubezni in božjega miru ob jaslicah Kneza miru, božjega Deteta.

Kdo naj bi manjkal? Kdo ne bo prišel pogledat zbor naših otrok, ki bodo z lučkami v rokah in z angelskim petjem nesli novorojeno Dete in ga v jaslice položili. Takega prizora slovenski verniki v Trstu gotovo niso še videli.

Pripravlja se z navdušenjem cerkveni pevski zbor; pa tudi vsi skupaj bomo zapeli par božičnih, kot jiv v Trstu še nismo.

Zračni valovi našega radia bodo prenašali našo božično slovesnost vsem našim bratom in sestram po domovini in vsem našim rojakom.

Upamo, da ne bo nobenega Slovenca, vsaj v bližini sv. Jakoba, ki bi ne prišel na sveti večer k tako izredni slovesnosti. Prepričani smo, da vam ne bo žal!

Vsak naj povabi tudi svoje drage, znance in prijatelje. Gospodinje, podvizajte z delom na sv. večer, da bodo lahko vsi točno ob 9. uri že v cerkvi sv. Jakoba, ker začetek slovesnosti se torej začne točno!

V sredo 24. 12., na sv. večer ob 9. uri točno se znajdemo vsi v cerkvi sv, Jakoba v Trstu.

Iz Rojana

Osmega decembra smo imeli pri nas lep praznik. V Marijino družbo je ta dan vstopila lepa skupina deklet in ena žena. Odločno so izpovedale, da si izberejo Marijo za svojo gospo, zavetnico in mater. Ker je v sedanjih časih vedno več nevarnosti za mladino, je bolj kot kdaj prej potrebno, da išče pomoči ob Mariji, zato smo veseli njihovega koraka.

Za nedeljo po Božiču pripravlja dramski odsek igro iz časov francoske revolucije »Pastorka«. Celo zadnje dejanje se vrši ob jaslicah, zato je igra kaj primerna za božični čas. Pridite!

Smrt posega letos precej pogosto v naše vrste. V kratkem presledku smo imeli kar tri pogrebe. Zapustili so nas gospa Jelinčič, Tončka Vatovec in Ivan Tavčar. Bog naj bo vsem milostljiv sodnik, saj so umrli lepo pripravljeni.

Obvestilo

A. K. »Jadran« vabi na ŠTEFANOVANJE, ki bo 26. decembra 1952 v Trstu v veliki dvorani v središču mesta. Začetek ob 21. uri. Dvorana zakurjena. Vstopnice (dame: 400; gospodje: 500 lir) dobite v središču mesta v knjigarnah Fortunat in Štoka; v Rojanu v trgovini Gec; v Barkovljah v mirodilnici Scheimer; pri Sv. Jakobu v trgovini Marc; pri Sv. Ivanu v tobakarni Prosen; na Opčinah v trgovini Podobnik; v Nabrežini v trgovini Kosmina; v Sesljanu v knjigarni Šorli ter v Gorici v kavarni Bratuš.

Miklavž v mesnici

Prejeli smo — in z majhno zamudo — objavljamo Tržačanom in še komu drugemu v premislek.

Mislite si veliko mestno trgovino z mesom. Od stropa visijo veliki kosi slanine, klobase vseh vrst in vsaj pet ubitih prascev. Sredi med tem mesom sedi blizu vrat na lepem prestolu živi sveti Miklavž s škofovo palico in mitro na glavi. Ob njem visita dve veliki ubiti živali, ki jih Izraelci niso smeli uživati. Če si vse to dobro predstavljate, tedaj imate približno sliko, ki sem jo videl letos 6. decembra na lastne oči v Trstu v ulici med trgom Goldoni in trgom Sv. Ivana.

Sliši se tudi, da se je podobno zgodilo tudi v treh drugih mesnicah. Kaj reče na to povprečni slovenski človek s kulturo dvajsetega stoletja? Miklavžev pojav v manufakturni trgovini ali v mestnem baru je še nekako dostojna igra, čeprav v otrocih ne budi pravega veselja. ki ga imajo do svojega svetnika. Toda prosim vas, Miklavž v mesnici! Med zaklanimi živalmi! Kje pa je še kaj sploh človeškega spoštovanja do svetnikov, da o krščanstvu niti ne govorimo? Kam gre kultura tržaških mesarjev? — Ostal sem par minut pred to komedijantsko mesnico in sem slišal kaj zanimive dovtipe in težko kritiko. Če bi vse to slišal odgovorni mesar, bi takoj prenehal z miklavževanjem v mesnici.

Ta neokusna komedija, ki je že skoro sramotenje krščanskih navad, je pač verno ogledalo ljudi, ki take neslanosti počenjajo. Čudno je to, da italijanski časopisi vsega tega ne vidijo. Kaj pa policija tudi ne vidi? Ali se smemo že kar javno norčevati iz krščanskih navad in cerkvenih oseb?

Protesti proti podjetju Autovie Carsiche

Med stotinami potnikov, dijakov, delavcev, peric, mlekaric, ki se vsak dan prevažajo z avtobusi podjetja »Autovie Carsiche«, noče na noben način prenehati težko kritiziranje zaradi občutnega poviška voznih cen. Nezadovoljstvo vsepovsod narašča in to zato, ker gospod Feriani-Ferjančič zna le povišati cene, ne zna pa ljudem postreči s prevozom. Na dolinski in ricmanjski progi je v rabi tak avtobus, ki bi moral že kdaj končati tam na smetišču za Žavljami! Ti Ferjančičevi avtobusi so prava Indija-Koromandija. Poleti nas prevažajo z zaprtimi okni in sedaj v taki zimi in burji so okna na nekaterih avtobusih odprta. Šoferji pravijo, da ni ključa, ali da so ključe pokvarjene. Pri kakšnem avtobusu morejo potniki vstopati le pri enih vratih. V deževnem času pa moraš vzeti v Ferjančičeve avtobuse dežnik in če ti sosed dovoli, si ga smeš odpreti, kajti v nekatere avtobuse neusmiljeno dežuje! O točnosti in kulturni postrežbi potnikov sploh ni govora! Preklinjanje šoferjev, neredna vožnja in postaja sredi ceste, vse to je pri tem podjetju vsakdanja stvar in smo se že kar navadili.

Toda kako dolgo še, gospod Ferjančič? Potrpežljivost ima tudi pri navadnih smrtnikih svoje meje! Kje je tržaški prometni urad? Zakaj oblasti dovolijo navišati cene, potnikov pa pred nekulturnim prevažanjem ne zaščitijo? Kaj mislijo naši tržaški zavezniki, da prevažajo okrog Trsta brezpravno rajo kakor tam v Južni Afriki? Tržačan, ki mora plačati 100 lir za listek, za katerega je dal pred dvemi leti 60 lir, se hoče in se mora lepo peljati! Toda mi ne zahtevamo gosposke vožnje, mi zahtevamo ceneno vožnjo. Povišanje voznih listkov je zaneslo med tržaški delovni stan izredno veliko nezadovoljstva. To že oblastniki lahko sklepajo iz javnih sestankov, ki se vršijo v Padričah, v Bazovici in v Gropadi proti povišanju cen.

Tudi v Dolini se je po zgledu v Trebčah in Bazovici vršil skupni sestanek, ki se ga je udeležilo zelo veliko ljudi. Vsi prisotni so soglasno sprejeli sklep, da nastopijo v ponedeljek 22. dec. s skupno stavko in se nihče več ne bo peljal z avtobusi »Autovie Carsiche«, ako ne znižajo pretirano visoke cene. Slišimo tudi, da se v teh dneh vrši podoben sestanek v Boljuncu.

Ker poznamo to avtobusno podjetje še iz tistih, časov ko je sedanji gospod gospodar podil po naših vaseh svoj edini kamion, zato smo mnenja, da ne bo prej miru, dokler ne poseže vmes dolinska občina in se z novo filobusno progo družbe ACEGAT konča za vselej paševanje »Autovie Carsiche« v naših vaseh! Do takrat bo pa še plusknilo veliko vode ob našo obalo...

Oslavje - Pevma

»To bil je vihar, to bil je vihar,« poje naš Gregorčič. Dobro, da je bil ta vihar le v obliki tiska in besed. Drugače povedano: pri nas je bil volilni boj za občinske volitve hud. Fronta je imela v tem majhnem kraju kar šest kandidatov. Na vrh pride še g. Pavlin, ki je na Oslavju rojen in posestnik. Vsak kandidat ima sorodnike, vsak prijatelje, ki držijo in delajo zanj. Propaganda se je vršila potom letakov — velikih in malih, časopisov, sestankov, shodov, zvočnikov, obiskov po družinah od moža do moža. Dopovedovali so, da sta fronta in lipa skupaj in posluževali so se tudi prenagljene izjave nasprotnega kandidata o krajevno zelo važni in kočljivi zadevi najemninskih pogodb pri »Ente«. Fronta je pripeljala na volišče vse hrome in kruljave. Komunisti — sedaj Rinascita — so bili najbolj gibčni in glasni. Kljub vsemu je Lipa ohranila svojo postojanko, v primeru z volitvami v letu 1951 — nespremenjeno, Fronta ni nič pridobila in Rinascita (kominformisti) je izgubila 29 glasov. Vse priznanje in vsa čast volivcem lipove vejice!

DAROVI ZA SLOV. ALOJZIJEVIŠČE

N.N. 500; ga. Schwarzova 750; dobrotnica iz Škednja 1000; gdč. Milka Goričan iz New Yorka 3175 lir.

Bog povrni stoterno!

Slovenski oder bo vprizoril v avditoriju ZVU v Trstu Dickensovo igro

„Čurček za pečjo“

V soboto, 2. I. ob 20. uri prva predstava, v nedeljo 4. I. opoldne pa nastopijo tudi cerkveni pevski zbori z božičnimi pesmimi.

ZAHVALA

Ob priliki izgube naše drage

Primožič Jožefe

roj. Bensa

čutimo dolžnost, da se javno zahvalimo vsem, ki so nam bili blizu v teh težkih dneh. Zlasti se zahvaljujemo preč. g. župniku A. Rutarju, zdravniku dr. K. Rutarju, darovalcem cvetja in vsem, ki so nas tolažili v bolezni in ob smrti drage pokojnice in jo spremili na njeni zadnji poti.

Oslavje, 16. 12. 1952.

Družina PRIMOŽIČ

ZA »SLOV. SIROTIŠČE SV. DRUŽINE«

Gospa Zinka Lapanja 1000; gospa Sonja Muhr v počastitev spomina pok. gospe Štefanije Brajša 1000; Učiteljstvo v Standrežu namesto cvetja na grob pok. očeta gdč. Gite Podobnik, 3000; dobrotnik iz Benečije 2000; DOBERDOB: v denarju 8.800, v hrani: 2 q koruze, 1 q krompirja, 8 kg ječmena, 10 kg koruzne moke, 10 kg pšenične moke; 3 aluminijaste krožnike; Podporno društvo v Gorici in Pevmska šola bogate Miklavževe pakete.

Vsem blagim dobrotnikom se lepo zahvaljujemo ter voščimo obilo miru in sreče v svetih božičnih praznikih!

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*

Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršen koli način počastili spomin dragega

JOSIPA TENCE-JA

Posebna zahvala čč. gg. župnikoma iz Nabrežine in iz Sv. Križa, stanovskim tovarišem ACEGAT-a, darovalcem cvetja ter sorodnikom in prijateljem, ki so nam stali ob strani ob tej težki uri.

ŽALUJOČI OSTALI

Nabrežina - Sv. Križ, 16. decembra 1952.